

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

KUVENDI

Komisioni për Ekonominë dhe Financat

Tiranë, më 13.4.2021

R A P O R T

PËR AKTIN NORMATIV NR.8, DATË 22.3.2021, TË KËSHILLIT TË MINISTRAVE, “PËR DISA NDRYSHIME NË LIGJIN NR.137/2020, “PËR BUXHETIN E VITIT 2021”, TË NDRYSHUAR

I. Hyrje.

Komisioni për Ekonominë dhe Financat, në cilësinë e Komisionit përgjegjës, në mbledhjen e datës 13 prill 2021, shqyrtoi aktin normativ nr.8, datë 22.3.2021, të Këshillit të Ministrave, “Për disa ndryshime në ligjin nr.137/2020, “Për buxhetin e vitit 2021”, të ndryshuar. Akti normativ u shqyrtua sipas rregullave të parashikuara në nenet 32-38 të Rregullores së Kuvendit.

Komisioni caktoi relator, për këtë akt normativ, z. Anastas Angjeli.

Në mbledhjen e Komisionit ishin të ftuar, nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë:

- Znj. Adela Xhemali, Zëvendësministre;
- Znj. Mimoza Dhëmbi, Drejtore e Drejtorisë së Përgjithshme të Buxhetit.

II. Baza ligjore.

Akti normativ nr.8, datë 22.3.2021 është paraqitur për miratim nga Këshilli i Ministrave dhe shqyrtohet nga Kuvendi mbështetur në bazën kushtetuese e ligjore, si më poshtë:

- nenet 101 dhe 160 të Kushtetutës;
- nenin 46 të ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar;
- rregullat e përcaktuara në kreun III të pjesës së dytë të Rregullores së Kuvendit.

Akti normativ shoqërohet me relacionin përkatës, sipas kërkesave të nenit 68 të Rregullores së Kuvendit. Miratimi i tij kërkon një shumicë të thjeshtë votash, sipas nenit 55, pika 3 të Rregullores së Kuvendit.

III. Qëllimi dhe përmbajtja e aktit normativ.

- *Ndryshimet e mëparshme në ligjin për buxhetin e vitit 2021.*

Akti normativ nr.8, datë 22.3.2021 parashikon ndryshimin për herë të dytë të buxhetit të vitit 2021.

Ndryshimi i mëparshëm, në buxhetin e vitit 2021, është paraqitur me aktin normativ nr.4, datë 5.2.2021, i cili ruajti të pandryshuar deficitin buxhetor dhe borxhin publik, duke rritur përkatësisht në të njëjtën vlerë (3.42 miliardë lekë) të ardhurat dhe shpenzimet e përgjithshme të buxhetit. Qëllimi i këtij akti normativ ishte financimi i nevojave shtesë të procesit zgjedhor.

- *Qëllimi dhe përmbajtja e aktit normativ.*

Akti normativ nr.8, datë 22.3.2021 ka qëllim sigurimin e fondit të nevojshëm për blerjen e vaksinës nga kompania turke "Keymen Ilaç Sanayi ve Ticaret", A.S., të krijuar nga Sinovac Life Science Co, Ltd. dhe të prodhuar në Republikën Popullore të Kinës.

Akti normativ parashikon vetëm një ndryshim në buxhetin e vitit 2021, duke rialokuar shpenzimet midis zërave të fondit rezervë, si më poshtë:

- Shtohen me 1 miliardë lekë shpenzimet në fondin rezervë të Këshillit të Ministrave;
- Pakësohen me 1 miliardë lekë shpenzimet e fondit rezervë për studime e projekte.

Si rrjedhojë, fondi rezervë për studime e projekte hiqet si zë buxhetor (pasi vlera e parashikuar në fillim të vitit ishte 1 miliardë lekë).

Akti normativ nuk ndryshon treguesit kryesorë makroekonomikë e fiskalë, të parashikuar në ligjin për buxhetin e vitit 2021: deficitin buxhetor, borxhin publik, të ardhurat dhe shpenzimet e përgjithshme të buxhetit të shtetit. Deficiti buxhetor mbetet 6.5 për qind e PBB, ndërsa borxhi publik 78.6 për qind e PBB. Këta tregues janë parashikuar kundrejt rritjes ekonomike prej 5.5 për qind.

- *Nevoja për aktin normativ.*

Akti normativ nr.8, datë 22.3.2021 lindi si nevojë e kërkesës së paraqitur nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për të shtuar me rreth 1.1 miliardë lekë shpenzimet në këtë ministri, për të financuar kryerjen e pagesave për sigurimin e vaksinave të nevojshme për

përballimin e situatës së pandemisë shëndetësore Covid-19. Kjo kërkesë mbështetet në aktet si më poshtë:

- Aktin normativ nr.9, datë 22.3.2021 "Për miratimin e tekstit të marrëveshjes, ndërmjet distributorit "Keymen Ilaç Sanayi Ve Ticaret", A.Ş. dhe Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrit të Shtetit për Rindërtimin dhe Institutit të Shëndetit Publik për furnizimin e Republikës së Shqipërisë me vaksinën e inaktivizuar kundër Covid-19 (Vero Cell) Coronavac, të krijuar nga Sinovac Life Science Co, Ltd. dhe të prodhuar në Republikën Popullore të Kinës";
- Projektvendimin "Për kryerjen e pagesës së dozave të vaksinave, që rrjedh nga marrëveshja ndërmjet distributorit "Keymen Ilaç Sanayi Ve Ticaret" A.S. dhe Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Ministrit të Shtetit për Rindërtimin dhe Institutit të Shëndetit Publik, për furnizimin e Republikës së Shqipërisë me vaksinën e inaktivizuar kundër Covid-19 (Vero Cell) Coronavac, të krijuar nga Sinovac Life Science Co, Ltd. dhe të prodhuar në Republikën Popullore të Kinës".

Kërkesa e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale u mbështet nga Këshilli i Ministrave, i cili bazuar në nenin 101 të Kushtetutës, e miratoi atë me akt normativ dhe ia paraqiti Kuvendit për shqyrtim.

▪ *Paraqitja e ndryshimit buxhetor me akt normativ.*

Ndryshimi buxhetor, përmes këtij akti normativ, plotëson kërkesat e nenit 101 të Kushtetutës. Ky ndryshim buxhetor është i nevojshëm dhe emergjent, për të krijuar mundësinë e blerjes së vaksinës kundër infeksionit Covid-19 dhe për të vijuar vaksinimin e popullsisë. Ky proces do të ndihmojë në parandalimin e përhapjes së infeksionit Covid-19 në popullsi.

Vaksina do të blihet nga kompania turke "Keymen Ilaç Sanayi Ve Ticaret", A.S. Kjo kompani ka shprehur interesin për të furnizuar vendin tonë me vaksinën e inaktivizuar kundër Covid-19 Coronavac, të krijuar nga Sinovac Life Science Co, Ltd. dhe të prodhuar në Republikën Popullore të Kinës. Pagesa e dozave të vaksinave do të kryhet nga Instituti i Shëndetit Publik.

Vemë në vëmendje se vakcina kineze *Coronavac* po përdoret në vendin tonë në vijim të procesit të vaksinimit, të nisur më parë, përmes furnizimit nga kompanitë *Pfizer* dhe *Astra Zeneca*, nëpërmjet mekanizmit *Covax* dhe marrëveshjes së firmosur me kompaninë *Pfizer*. Ky vaksinim është mbështetur në vendimet e strukturave shtetërore eksperte dhe në çertifikimet e dhëna nga shtetet që prodhojnë vakcina kundër Covid-19.

Ndryshimi buxhetor plotëson edhe kriterin kushtetues të përkohshmërisë, pasi akti normativ vepron me fuqinë e ligjit për një periudhë maksimale prej 45 ditësh. Pas këtij afati, akti normativ duhet të miratohet nga Kuvendi, që të marrë fuqinë e ligjit.

- *Bazueshmëria e ndryshimit buxhetor në ligjin organik të buxhetit.*

Ndryshimi buxhetor përmes aktit normativ është në përputhje me ligjin nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë, të ndryshuar. Sipas këtij ligji, fondi rezervë krijohet për të financuar shpenzime jo të përhershme dhe të paparashikuara në fazën e përgatitjes së buxhetit. Fondi rezervë përdoret vetëm për rastet e financimit të shpenzimeve, të cilat nuk njihen dhe janë të pamundura të parashikohen gjatë procesit të përgatitjes së buxhetit. Miratimi i përdorimit të tij bëhet me vendim të Këshillit të Ministrave.

Gjithashtu, ligji nr.9936, datë 26.6.2008 parashikon se, në rast se kërkesa për fonde shtesë nuk mund të plotësohet përmes rishpërndarjes së fondeve buxhetore, Ministri i Financave mund t'i propozojë Këshillit të Ministrave plotësimin e saj, nëpërmjet përdorimit të fondit rezervë të buxhetit të shtetit.

Përgatitja e vaksinës kundër Covid-19, në botë, është zhvilluar me ritme shumë të shpejta. Në kohën e hartimit të ligjit për buxhetin e vitit 2021 nuk ishte mundësia për të parashikuar se kur do të bëhej prokurimi i një vaksine efektive nga vendi ynë. Për këtë arsye, nuk mund të parashikohej një fond specifik për prokurimin e vaksinës, pasi nuk dihej çmimi, numri i dozave të mundshme për prokurim dhe kostot e tjera që shoqërojnë procesin.

Pas kërkesës së paraqitur nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale për shtesën e fondeve buxhetore për procesin e vaksinimit të popullsisë, duke u mbështetur në ligjin nr.9936, datë 26.6.2008, Këshilli i Ministrave parashikoi mundësinë e financimit të fondeve shtesë për blerjen e vaksinës Coronavac përmes fondit rezervë të buxhetit të shtetit.

IV. Efektet financiare.

Akti normativ nuk prek parametrat kryesorë makroekonomikë e fiskalë, siç janë të ardhurat, shpenzimet, deficitin buxhetor dhe borxhin publik. Këta tregues mbeten në nivelet e parashikuara në fillim të vitit.

V. Diskutimi në Komision.

Znj. Adela Xhemali, Zëvendësministre e Financave, paraqiti aktin normativ të Këshillit të Ministrave, duke vënë theksin në nevojën dhe rëndësinë e ndryshimit buxhetor të parashikuar prej tij. Më tej, znj. Xhemali paraqiti një analizë përmbledhëse mbi realizimin e treguesve kryesorë makroekonomikë e fiskalë për vitin 2020, mbështetur edhe në rezultatet e publikuara nga INSTAT. Rritja ekonomike u reduktua me 3.3 për qind kundrejt vitit 2019. Ky recension ishte më i vogël se pritshmëritë e mëparshme të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë. Edhe treguesit e tjerë makroekonomikë kanë qëndruar përgjithësisht stabël. Pasojat në tregun e punës nuk ishin aq shqetësuese sa pritshmëritë fillestare. Shkalla e papunësisë në 3-mujorin e fundit të vitit 2020 ishte 12.3 për qind, me një rritje marxhinale nga niveli prej 11.6 për qind që ishte në fund të vitit 2019. Pozicioni i jashtëm i ekonomisë mbetet realtivisht i fortë. Turrja e mprehtë e eksporteve të mallrave dhe shërbimeve është kompensuar nga pesha e lartë

strukture e importeve të mallrave e shërbimeve, të cilat gjithashtu kanë pasur një rënie të ndjeshme. Bilanci i përgjithshëm i pagesave rezultoi me një tepricë relativisht të lartë, ndryshe nga parashikimet fillestare, kryesisht në sajë të flukseve hyrëse në formën e huamarrjes së huaj të Qeverisë. Deficiti fiskal në vitin 2020 arriti 7 për qind e PBB, nga një mesatare prej afërsisht 2 për qind në 3 vitet e mëparshme, por megjithatë rezultoi më i ulët se limiti ligjor prej 8.4 për qind. Borxhi publik arriti nivelin 78.6 për qind, me një rritje prej afërsisht 10 për qind në krahasim me vitin 2019, por më i ulët se pritshmëritë fillestare të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë prej 80 për qind të PBB.

Zoti Anastas Angjeli, në cilësinë e relatorit, theksoi se ndryshimet buxhetore të parashikuara në aktin normativ janë shumë të nevojshme, pasi mundësojnë blerjen e vaksinës dhe vijimin e procesit të vaksinimit të popullsisë, duke kufizuar përhapjen e pandemisë Covid-19 dhe duke reduktuar numrin e personave të prekur prej saj. Këto ndryshime janë në përputhje me prioritetet e Qeverisë gjatë situatës së pandemisë. Gjithashtu, ndryshimet janë në përputhje me kërkesat e kushtetutës dhe të legjislacionit në fuqi.

Relatori u kërkoi përfaqësuesve të Këshillit të Ministrave ridërgimin e tabelës fiskale, që i bashkëlidhet aktit normativ, në një formë më të qartë dhe në format excel.

Në përfundim, relatori paraqiti disa rekomandime për realizimin e buxhetit të vitit 2021 në përputhje me parashikimet, si më poshtë:

- ***Së pari***, duhet të rritet efënca në mbledhjen e të ardhurave tatimore, përmes zbatimit me korrektësi të legjislacionit fiskal, si dhe thellimit të luftës kundër evazionit fiskal dhe informalitetit. Vëmendje më e shtuar duhet t'i kushtohet reduktimit të përjashtimeve tatimore. Mbështetje për këtë proces do të japë edhe reforma e fiskalizimit.
- ***Së dyti***, menaxhimi i shpenzimeve buxhetore duhet të bëhet në përputhje me kuadrin ligjor e nënligjor. Kujdes i veçantë duhet të bëhet për rritjen e cilësisë së shpenzimeve, përmes menaxhimit me efektivitet të investimeve publike.
- ***Së treti***, investimet që kryhen përmes formës së partneritetit publik privat duhet të menaxhohen me kujdes, me qëllim që të mos krijojnë risqe të shtuara për buxhetin e shtetit.

VI. Përfundim.

Mbështetur në këto argumente, Komisioni e miratoi aktin normativ nr.8, datë 22.3.2021, të Këshillit të Ministrave, me shumicë votash.

KRYETARI

Anastas ANGJELI